

تحریم‌های ظالمانه اقتصادی، سوء مدیریت، برخی مفاسد اقتصادی و اخیراً کرونا سبب شده تا امروز مهم‌ترین موضوعات اجتماعی مغفول بمانند. از مهم‌ترین این موضوعات، ازدواج و فرزندآوری است که تأثیر زیادی بر بسیاری از مسائل کشور دارد، متأسفانه آن‌طور که باید اولویت اکثر مردم و مدیران نیست، عدم توجه به این دو موضوع مهم البته آسیب‌های بسیاری را در آینده برجای خواهد گذاشت. کاهش جمعیت کشور، سالخوردگی جمعیت و برهم خوردن ساختار جمعیتی برخی از این نتایج سبب هستند. از این رو رهبر معظم انقلاب سال ۱۳۹۲ سیاست‌های کلی جمعیت را ابلاغ کرد. نکته جالب توجه پندهای اول و دوم این سیاست است، جایی که به «۱. ارتقاء یوایی، بالندگی و جوانی جمعیت با افزایش نرخ باروری به بیش از سطح جانشینی و ۲. رفع موانع ازدواج، تسهیل و ترویج تشکیل خانواده و افزایش فرزند، کاهش سن ازدواج و حمایت از زوج‌های جوان و توانمندسازی آنان در تأمین هزینه‌های زندگی و تربیت نسل صالح و کارآمد» تأکید شده است.

متأسفانه با ابلاغ این سیاست‌ها، تاکنون نه تنها تصمیم‌ها و سیاست‌های اجرایی در این راستا نبوده بلکه کم توجهی برخی مدیران سبب شد تا سطح جانشینی جمعیت و میزان رشد جمعیت کشور دچار کاهش شود. براساس پیش‌بینی‌های کارشناسان و مدل‌های علمی، تا سال ۱۴۲۹ حدود ۲۱ درصد از جمعیت ایران سالخورده خواهند بود، همچنین ایران در سال ۲۰۵۰ میلادی یکی از چهار کشور پیر دنیا خواهد بود. بدون شک، سالخورده شدن و کاهش جمعیت کشور، تهدیدهای بسیاری را در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی و امنیتی به دنبال خواهد داشت. چه بسا استقلال کشور را به مخاطره اندازد و وابستگی محض به خارج از کشور ایجاد کند. سیاست‌ها و عملکرد متعارض مدیران بخش اجرایی کشور با سیاست‌های کلی جمعیت در حالی است که برخی از کشورهایی که در مسیر سالخوردگی قرار داشتند با تغییر سیاست‌ها، جمعیت‌شان را از سالخوردگی و کشور را از تهدید نجات دادند. به‌عنوان نمونه، کشور چین که زمانی تنها یک فرزند را مجاز می‌دانست امروز با تغییر قوانین تنظیم خانواده، دو فرزند را الزامی می‌داند.

این مسائل ما را بر این داشت تا برای کنکاش اهمیت مسئله جمعیت و مشکلات پیش روی اجرای سیاست‌های کلی جمعیت، به سراغ دکتر «محمداسماعیل اکبری»، مشاور عالی وزیر بهداشت برویم. وی که دارای فوق تخصص جراحی غدد و سرطان از دانشگاه «جنازهایکینز» است در کنار فعالیت تخصصی پزشکی خود، یکی از بنام‌ترین و پر تلاش‌ترین محققان مسئله جمعیت است. در کارنامه کاری دکتر اکبری عناوینی چون: «استادی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مدرس موضوعات مدیریت سلامت و سلامت عمومی، ریاست انجمن آموزش پزشکی جمهوری اسلامی ایران، بنیانگذار پزشکی جامعه نگر در ایران و ریاست مرکز تحقیقات سرطان و مشاور وزیر بهداشت» به چشم می‌خورد. به جرات می‌توان گفت دکتر اکبری در حال حاضر یکی از دغدغه‌مندترین افراد در حوزه جمعیت است، به‌گونه‌ای که تحقیقات و پژوهش‌های بسیاری در این‌باره داشته است که یکی از آنها تشخیص «میزان باروری کل» در سرشماری آمار سال ۱۳۹۵ بود که نهایتاً منجر به نامه افشاکرانه وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در مهرماه سال گذشته به رهبر معظم انقلاب شد. در این نامه تأکید شده بود که بر اساس پژوهش‌های علمی انجام شده نرخ میزان باروری کل ۱/۷ است که به اشتباه ۲/۱ اعلام شده بود. این رقم (۲/۱) یعنی آنکه مسئولین نظام نباید بدین حد نگران باشند و ما به بالاتر از سطح جایگزینی رسیده‌ایم. در ادامه مشروح گفت‌وگوی کیهان با وی را می‌خوانید.

باید توجه کنیم که تا زمانی که آدم مولد نباشد اقتصاد رشد نمی‌کند. این جمعیت مولد و جوان است که می‌تواند اقتصاد را مدیریت کرده و بهبود ببخشد، اما اگر ساختار جمعیت به سمت سالمندی برودچه کسی اقتصادرآمدپریت‌می‌کند؟ باید این موارد به‌صورت علمی و عمیق مورد بررسی قرار بگیرند.

■ آقای دکتر، برای شروع بحث بفرمایید

که چرا اساساً موضوع جمعیت باید دغدغه و مورد توجه باشد؟

ابتدا سیاست‌گذارم از روزنامه کیهان به‌خاطر دغدغه با ارزشی که دارد، کیهان اولین روزنامه‌ای است که از بنده تقاضای گفت‌وگوی تفصیلی در حوزه مغفول جمعیت را کرد و این جای تشکر دارد. امروز که در حال گفت‌وگو هستیم حدود ۴۳ سال است که بنده در جایگاه‌های مختلف مسئولیت داشته‌ام، به جرات می‌توانم بگویم تاکنون هیچ مسئله‌ای به قدرت و عظمت و تأثیر گذاری و تأثیرپذیری در نظام جمهوری اسلامی ایران به مانند مقوله جمعیت نبوده است. در واقع هیچ مسئله‌ای اورژانسی‌تر از موضوع جمعیت نیست، بدین معنا که منهای موضوعات حاد امنیتی، که فرضاً اگر همین حالا یک برنده بیگانه در آسمان کشور رویت شود باید نسبت به آن واکنش سریع نشان دهیم، همه مسائل به نسبت جمعیت در جایگاه دوم قرار دارند. علاوه بر این، در کشور ما سه مسئله مهم، اولویت‌ها را مشخص می‌کنند. این سه موفه بهترتیب ساختار ولایت فقیه، قانون اساسی و علائقیت است. این سه مولفه البته درباره افراد چارچوب‌دار صدق می‌کند؛ متأسفانه رعایت این سه مولفه درباره موضوع جمعیت صورت نمی‌گیرد یا خیلی ضعیف صورت می‌گیرد.

رهبر معظم انقلاب درباره موضوع جمعیت فرموده‌اند که وقتی به یاد موضوع جمعیت می‌افتم بدمم می‌ارزدا جالب است که ایشان هیچ وقت نگفته‌اند وقتی فلان ناوهای آمریکایی در خلیج فارس است من بندتم می‌ارزد یا وقتی لشکر آمریکایی‌ها در عراق حضور پیدا می‌کند من چنین حالتی پیدا می‌کنم. اما متأسفانه این مفهوم حرمت پیدا نکرده و آن‌طور که باید به وسیله مسئولان و رسانه‌ها به جامعه انتقال داده نشده است. البته برخی حرف‌ها زده شده که غالباً آنهم برای اینکه بگویند غافل نیستمیم و حتی بعضاً برای شکستن حرمت این موضوع اظهاراتی بیان شده است. نکته مهمی که در شرایط کنونی باید به آن توجه کرد، ایجاد نق و عناد در موضوع جمعیت به وسیله برخی افراد است. اخیراً یکی از مدیران ارشد دولتی درباره موضوع جمعیت از لزوم وجود منابع تجدید پذیر گفته است، این نشانی اشتباه دادن است. مگر قرار است با افزایش جمعیت درختان و گونه‌های گیاهی و منابع آب کشور از بین بروند؟ چنین جهلی احتمالاً از یک نفاق دانشی نشأت می‌گیرد. یا در برخی از رسانه‌ها درباره مهم‌ترین محورهای موضوع جمعیت از جمله «سالخورده شدن جمعیت»، «کاهش تعداد مولود»، «عدم توانایی جمعیت به پاسخگویی به نیازهای»، «ایران دارای پیرترین ساختار جمعیتی در منطقه خواهد شد» و برخی دیگر از مهم‌ترین عناوین مرتبط با موضوع جمعیت، عبارات عناوین موهوم و امثالهم را اطلاق کردند. این در حالی است که تمامی موارد مورد اشاره صحیح است و موهوم خواندن این موارد نشان از عناد با مسئله با اهمیت جمعیت دارد و می‌خواهند اذهان را منحرف کنند.

با این شرایط، لزوم تبیین علمی‌موضوع جمعیت بیش از پیش مشخص می‌شود. برخی مخالفان سیاست‌های کلی جمعیت متأسفانه بدون توجه جامع و کافی به مبانی علمی‌مرتبط با وظایف و اهداف و مطالبه‌های آشکار و با اظهارنظر می‌پردازند و این وظیفه ما را مشخص می‌کند.

■ به لزوم تبیین علمی موضوع جمعیت اشاره کردید، در این راستا دقیقاً چه کاری باید انجام بپذیرد؟ و اینکه آیا پیش از این کاری صورت گرفته است؟

تبیین علمی موضوع جمعیت مسئله‌ای است

اجتماعی

دکتر «محمد اسماعیل اکبری» مشاور عالی وزیر بهداشت در گفت وگو با کیهان تأکید کرد

عبارتی متضاد با حائز اهمیت بودن سیاست‌های کلی جمعیتی بودند. تغییرات مدیریتی در وزارت بهداشت سبب شد تا بار دیگر نسبت به مسئله جمعیت بتوانیم هشدار درباره چگونگی توزیع جمعیت آغاز کردیم. این تحقیقات نشان می‌داد در برخی از مناطق کشور بر اساس شاخص‌های تعیین شده، از جمعیت مناسبی برخوردار هستیم اما در برخی مناطق توزیع جمعیتی صحیحی شکل نگرفته است. بر این اساس برای اولین مرتبه در کشور بر مبنای شاخص TFR (نرخ باروری کلی) برنامهریزی و بودجه‌بندی انجام شد بدین صورت که در مناطقی که توزیع جمعیتی مناسب بود تأکید بر حفظ سلامت فرزندان شده بود و در مناطقی که توزیع جمعیتی مناسب نبود تأکید بر بهبود برنامه و بودجه اعلام کرد که مسئله جمعیت وضعیت خوبی دارد!

پس از آن توان اینکه این موضوع را به‌عنوان یک مطالبه عمومی و جدی تبدیل کنیم را نشانم تا اینکه سال ۹۵ مجدداً این تحقیقات را آغاز کردیم. تفاوت سال ۹۵ با سال ۸۰ این بود که در این بازه زمانی سیاست‌های کلی جمعیت (سال ۹۳) از سوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شد و تکلیف مشخص بود. نکته جالب توجه و البته تأسفاً آور این است که در این مدت برخی آمارها و اطلاعاتی که درباره مسئله جمعیت از سوی ایران به مجامع و سازمان‌های بین‌المللی رفته بود، نشان از آن داشت که در ایران هیچ مشکل جمعیتی وجود ندارد. یعنی میزان باروری کلی جمعیت را بالاتر از سطح جانشینی گزارش کرده بودند بنابراین و بر اساس آن اطلاعات ناصحیح، ایران دارای روند جمعیتی مناسبی بود.

این مسئله با ابراز دغدغه رهبر معظم انقلاب درباره موضوع جمعیت مخه‌خانی نداشت، به همین دلیل برای راستی آزمایی این اطلاعات به سراغ داده‌های جمعیتی رفتیم. متأسفانه آن موقع نه در مرکز آمار ایران، نه در سازمان ثبت احوال و نه در وزارت بهداشت آمارهای مشخص و مکنی برآیمان وجود نداشت. در ادامه ناچار شدیم با استفاده از آمارهایی که پیش‌تر به سازمان‌های بین‌المللی ارسال شده بود تحقیقات را ادامه دهیم. با مدل‌سازی و ساختارهای علمی مختلف آمارها و اطلاعات را واکاوی کردیم که متأسفانه به نتایج نگران‌کننده‌ای دست یافتیم که خلاف برخی اطلاعات منتشر شده قبل بود. نتایج آن تحقیقات در یکی از معتبرترین مجلات علمی‌دنیا (لنست) به چاپ رسید.

■ پس از ایسن کار تحقیقاتی بزرگ چه اقدامی صورت گرفت؟

موضوع را با وزیر بهداشت سابق در میان گذاشتم و نشان کاملاً پذیرفت که مقوله جمعیت مسئله حائز اهمیتی است. به دنبال این موافقت، مسئله را در شوروی معاونین مطرح کرد و همه میزان اهمیت مسئله جمعیت را پذیرفتند اما امروز می‌بینید که اتفاق مثبتی در حوزه سیاست‌های جمعیت رخ نداده است.

■ در این‌باره بیشتر توضیح دهید؛ چرا در حالی که مدیران نظام سلامت کشور اهمیت موضوع جمعیت را درک کردند هیچ اقدام مثبتی برای بهبود این وضعیت انجام ندادند؟

جالب است بدانید شاخص‌ها و بخشنامه‌های عملیاتی که در وزارت بهداشت درباره موضوع جمعیت وجود داشت غالباً غلط و غیرعلمی و به

۱۰ ساله هستیم. باید بدون بغض و با دقت علمی‌به موضوعات نگاه کرد.

■ اشاره داشتید که در تحقیقاتی که انجام دادید به نتایجی دست یافتید که آمارها و اطلاعات جمعیتی ایران به اشتباه به سازمان‌های بین‌المللی داده شده است؛ به‌نظر شما آیا این کار تعمدی بوده است یا از روی بی‌سوادی چنین اشتباهی رخ داده است؟

به‌نظر من این اشتباه هم عمدی و هم ناشی از کم سوادی بوده است.

۱۰ ساله هستیم. باید بدون بغض و با دقت علمی‌به موضوعات نگاه کرد.

■ راجع به غلط و غیرعلمی بودن بخشنامه‌ها و دستور العمل‌های موجود در وزارت بهداشت درباره سیاست‌های جمعیتی گفتید. می‌توانید نمونه‌ای را ذکر و توضیح دهید؟

متأسفانه در یکی از دستور العمل‌های وزارت بهداشت عنوان شده بود که خانم‌های بالای ۴۰ سال نباید باردار شوند! در حالی که در بازنگری این دستور العمل سقف سن بارداری محدود نشده و تأکید داریم تا در نظام شبکه بهداشت کشور

■ نگاهی به دیگر رفتارهای تحت مدیریت مدیران در کشور نشان می‌دهد متأسفانه تغییر به سبک زندگی صحیح در دستور کار نیست. به‌عنوان نمونه تبلیغات تلویزیون درباره انواع غذاها و پخت و پزها را که مشاهده می‌کنیم می‌بینیم که مناسب اکثر اقشار جامعه نیست و این یعنی القای ناآوانی در مدیریت زندگی به افرادی که می‌توانند تشکیل زندگی دهند و صاحب فرزند شوند.

■ سطح جانشینی اکنون برای ایران ۲/۵۴ است. به عبارت بهتر باید به ازای هر زوج ۳ فرزند متولد شوند تا ساختار جمعیتی کشورمان مناسب بماند.

عملیاتی در راستای سیاست‌های جمعیتی مورد بازنگری قرار گرفتند. البته توجه داشتید که این دستور العمل‌ها تا زمانی که به عمل تبدیل شوند زمان بر هستند و این‌گونه نیست که از همین فردا تمامی بخشنامه‌ها و دستور العمل‌ها به یک باره در دستور کار و اجرا قرار بگیرند.

نظریه پرداز	عنوان	دیدگاه
 ساموئلسون	برنده نوبل اقتصاد در ۱۹۷۰	بهترین عامل تحرک و تکامل اقتصاد «نرخ باروری انسانی» است
 هارود	اقتصاددان انگلیسی	رشد جمعیت، عامل رشد طبیعی اقتصاد است
 سولو	برنده نوبل اقتصاد در ۱۹۸۷	وجود یک نرخ رشد مثبت جمعیت، برای فرایند رشد اقتصادی ضروری است
 فلیس	برنده نوبل اقتصاد در ۲۰۰۶	کارایی نهایی سرمایه با نرخ رشد جمعیت برابر است
 کوزتس	برنده نوبل اقتصاد در ۱۹۷۱	همبستگی معناداری بین «جمعیت بالاتر» و «درآمد سرانهی پایین‌تر» وجود ندارد
 آرو	برنده نوبل اقتصاد در ۱۹۷۳	با کنترل جمعیت، رشد اقتصادی کنترل و محدود می‌شود
 بکر	برنده نوبل اقتصاد در ۱۹۹۲	این‌که با گسترش درآمد و قدرت خرید خانوار (افزایش امکانات انتخاب) تعداد بیشتری فرزند مورد تقاضای خانواده‌ها قرار بگیرد درست نیست.

تهیه و تنظیم: دکتر محمد جواد محمودی؛ اقتصاددان جمعیت و رئیس اسبق مرکز مطالعات جمعیت

صفحه ۸
سه‌شنبه ۲۴ تیر ۱۳۹۹
۲۲ ذی‌القعدة ۱۴۴۱ – شماره ۲۲۵۱۲

این در حالی است که اگر بخواهد برای رسیدن به سطح جانشینی ۲/۵۴ برنامهریزی کند نیاز به تلاش بیشتر و سیاست‌های حمایتی بیشتری است.
■ یکی از مباحثی که هر زمان درباره جمعیت صحبتی انجام می‌شود، از سوی مخالفان مورد اشاره قرار می‌گیرد، شرایط نامطلوب اقتصادی است. به‌نظر شما آیا با شرایط اقتصادی موجود می‌توانیم به سطح جانشینی دست پیدا کنیم؟ پیش‌تر نیز اشاره کرده بودید که عامل مهم در موضوع جمعیت سبک زندگی است نه شرایط اقتصادی؛ در این‌باره توضیح بفرمایید.

می‌توانیم با گشتی در جامعه و بررسی آمارهای ازدواج و تولد فرزند در بین اقشار مختلف جامعه به این سئوال محدود زیادی پاسخ دهیم. در حال حاضر مقوله‌هایی چون ازدواج و فرزندآوری در بین اقشار متوسط و ضعیف به نسبت اقشار با درآمد بالا مشهودتر است. متأسفانه فرزندآوری در ثروتمندان ضعیفتر است؛ بنابراین پول و شرایط اقتصادی مطلوب سبب نشده تا سن ازدواج و فرزندآوری در اقشار ثروتمند بالا برود. این بدیهی است که مقوله اقتصاد بسیار مهم است؛ به همین دلیل باید به دنبال سیاست‌های حمایتی و تشویقی باشیم. و پیرامون رابطه ساختار جمعیتی و اقتصاد، و به‌طورکلی اقتصاد جمعیت، واقعاً با کمترین امکانات و نیرو که شاید برای برخی حتی باورش سخت باشد، اقدامات بسیار خوبی را آغاز کردیم (از جمله تعامل با اساتید دانشگاه، اقتصاددانان و مدیران اقتصادی برای حل ایاهم‌های فکری و …) که متأسفانه در زمانی که من در سفر بودم، ناگهان با تزویر، عناد و برنامهریزی منظم از آن جلوگیری کردند! و چقدر جلوتر بودیم اگر آن اقدامات ادامه پیدا می‌کرد. نگاهی به دیگر رفتارهای تحت مدیریت مدیران در کشور نشان می‌دهد متأسفانه تغییر به سبک زندگی صحیح در دستور کار نیست. به‌عنوان نمونه

متأسفانه در یکی از دستور العمل‌های وزارت بهداشت عنوان شده بود که خانم‌های بالای ۴۰ سال نباید باردار شوند! در حالی که در بازنگری این دستور العمل سقف سن بارداری محدود نشده و تأکید داریم تا در نظام شبکه بهداشت کشور مراقبت‌های ویژه‌ای از مادران باردار با سنین بالا صورت پذیرد.

■ آیا می‌توانیم به ازای هر زوج ۳ فرزند متولد شوند تا ساختار جمعیتی کشورمان مناسب بماند.

تبلیغات تلویزیون درباره انواع غذاها و پخت و پزها را که مشاهده می‌کنیم می‌بینیم که مناسب اکثر اقشار جامعه نیست و این یعنی القای ناآوانی در مدیریت زندگی به افرادی که می‌توانند تشکیل زندگی دهند و صاحب فرزند شوند.

از سویی باید توجه کنیم که تا زمانی که آدم مولد نباشد اقدام رشد نمی‌کند. این جمعیت مولد و جوان است که می‌تواند اقتصاد را مدیریت کرده و بهبود ببخشد، اما اگر ساختار جمعیت به سمت سالمندی برود چه کسی اقتصاد را مدیریت می‌کند؟ باید این موارد به‌صورت علمی‌عمیق مورد بررسی قرار بگیرند. همان‌طور که رهبر معظم انقلاب تأکید دارند، باید به سوال‌های مختلف و گره‌های ذهنی درباره تأثیر اقتصاد بر جمعیت پاسخ داده شود. اینکه آیا جمعیت سالخورده بشود بهتر است یا جوان باشد؟ جامعه کوچک بهتر است یا بزرگ؟ فرزندآوری محقق شود خوب است یا بد؟

این مواردی که مطرح کردم تنها حرف من و دغدغه‌مندان مسئله جمعیت نیست، بلکه اقتصاددانان مطرح و نوبل گرفته دنیا نیز به این موارد اشاره داشته‌اند و نه تنها افزایش جمعیت را عاملی منفی برای اقتصاد نمی‌دانند بلکه معتقدند ساختار جمعیتی پویا و استاندارد است که می‌تواند اقتصاد موفقی را رقم بزند. (جول)

■ با توجه به این مسائل برای تبدیل شدن موضوع جمعیت به اولویت اول کشور چه کاری باید انجام شود؟

متأسفانه تکلیف مسئولیت جمعیت روشن نیست. رهبر معظم انقلاب تاکنون حداقل دو سه مرتبه به وزیر بهداشت و به رئیس سازمان برنامه و بودجه درباره توجه به‌ موضوع جمعیت تذکر و تأکید داشته‌اند. در این‌باره قرار بود مراد ماه ۹۸ بسیج جمعیت را با مدیریت وزارت بهداشت راه‌اندازی کنیم، متأسفانه به دلایلی نشد و اکنون هم که گرفتار کرونا هستیم، با این شرایط باید یک ساختار مشخص در کشور با مدیریت یک مسئول آگاه، علمی‌و توانمند داشته باشیم که دارای پشتوانه حقوقی محکم باشد، تا در موضوع جمعیت جلوی دستورات و سیاست‌های متعارض و متضاد با سیاست‌های کلی جمعیت را بگیرد و به وزارت بهداشت و سایر دستگاه‌های مسئول، تذکر، اجازه و توانمندی دهد تا سیاست‌های صحیح و اصلاحی را پیش ببرند. کار این مسئول واحد باید هماهنگی بین بخشی در سطوح مختلف باشد تا بتواند شرایط فرزندآوری و رسیدن به سطح جانشینی را محقق کند.

این ساختار و مسئول باید سیاست‌های حاکم بر حوزه‌های مختلف را اصلاح کند. به‌عنوان نمونه در بخش اشتغال باید اولویت بسا افراد متاهل و دارای فرزند باشند. باید حق عائله مندی افزایش پیدا کند، باید فرزندآوری تبدیل به مد شود. باید به فرزند به‌عنوان یک سرمایه نگاه شود، در این حالت است که اولویت‌ها تغییر می‌کند و به‌عنوان نمونه زمانی که برای دریافت تسهیلات اقدام می‌شود نظام بانکی با اولویت قرار دادن افرادی که صاحب فرزند هستند اقدام به اعطای تسهیلات حمایتی می‌کند. برای این مسائل باید یک متولی مشخص وجود داشته باشد تا هم پیگیری کند و هم پاسخگو باشد.

ایسن در حالی است که مشاهده می‌کنیم بسیاری از کشورها توسعه یافته صنعتی دنیا که در حال سالخوردگی و پیری ساختار جمعیت هستند با تغییر رفتار و سیاست‌ها، فرزندآوری را تشویق و تبدیل به مد کرده‌اند. به‌عنوان نمونه وزیر دفاع آلمان صاحب ۷ فرزند است و عکس‌های خانوادگی‌اش را نیز منتشر می‌کند. انتخاب این شخص حساب شده است تا به جامعه فرهنگ و امکان فرزندآوری را القا کنند.

۱۰ ساله هستیم. باید بدون بغض و با دقت علمی‌به